

community

Novoapostolska Crkva širom svijeta

03/2021/HR

Bog daje uvijek dovoljno

Uvodni članak:
Bog brine o nama

Služba Božja:
Predati Bogu svoje srce

Crkveni nauk:
Slika i prilika Božja muško i
žensko (dio.1)

Novoapostolska Crkva
International

Bog brine o nama

Draga braćo i sestre,

prilike današnjeg vremena veoma su neobične – te imamo službu Božju, te nemamo službu Božju, te slavimo Svetu večeru, te ju ne slavimo! Nameću nam se pitanja na koja ne znamo odgovor.

Jedno od takvih pitanja glasi: Zar Sveta večera nije više tako važna kao što je bila ranije? Moj je stav da je Sveta večera uvijek veoma i jednako važna! Ona je sakrament Crkve Kristove i time Božji dar milosti nama ljudima.

U ovim posebnim vremenima želim sve nas podsjetiti na narod Izraela: Bog je svoj narod svojedobno izveo iz Egipta u pustinju gdje gotovo nema života. Da Bog nije opskrbljivao ljude manom, bili bi pomrli. Narod je bio u potpunosti ovisan o toj Božjoj pomoći. Svakog im je dana davao manu i ljudi su je morali pojesti istoga dana. Tko je nešto sačuvao za sljedeći dan, morao se uvjeriti da se mana pokvarila i da nije više jestiva. Samo im je šestoga dana Bog davao dvostruku porciju. Bila je to ista mana ali su je mogli sačuvati i jesti sljedećeg, sedmog dana.

Time im je Bog želio pokazati da brine o njima.

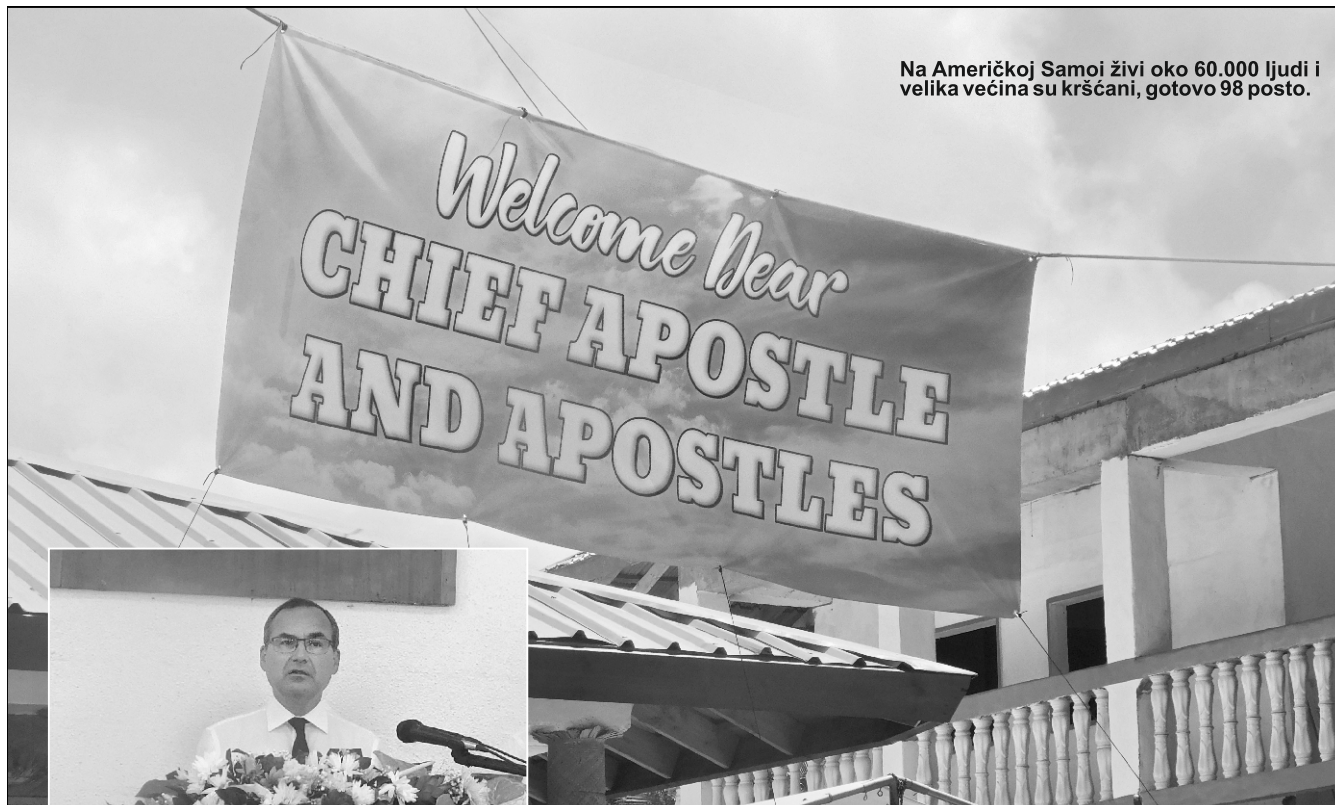
Kako vam dajem - tako uzimajte! A uvijek vam dajem dovoljno! Slično je i s nama danas. Imamo pouzdanja i moramo učiti kako se još više pouzdavati u Boga, u njegovu ljubav, njegovu skrb i njegovu svemoć!

Svjesni smo da nam je potrebna Sveta večera. I slaviti ćemo je uvijek kada nam Bog to omogućiti. A kada dopusti da se nešto dogodi uslijed čega ju ne možemo slaviti, on će se pobrinuti da hostija koju smo primili djeluje tako dugo sve dok ne mognemo primiti sljedeću. Čvrsto vjerujte u to i imajte pouzdanja u Boga!

Srdačan pozdrav

Vaš Jean-Luc Schneider

Predati Bogu svoje srce

Na Američkoj Samoju živi oko 60.000 ljudi i velika većina su kršćani, gotovo 98 posto.

Knjiga Postanka 4,4

„A prinese i Abel od prvine svoje stoke, sve po izbor pretilinu. Gospodin milostivo pogleda na Abela i njegovu žrtvu.

Draga djeco, draga moja braćo i sestre, osjećam veliku zahvalnost prema našem nebeskom Ocu da ovu službu Božju mogu slaviti zajedno s vama i da smo se mogli ovdje okupiti da bismo primili njegov blagoslov. On nas želi blagosloviti i učvrstiti u vjeri i po Duhu Svetom pripremiti na Kristov ponovni dolazak. Naša priprema ima dva aspekta. S jedne strane, slušamo riječ Božju, a s druge strane nas Duh Sveti u svakodnevnom životu priprema na Kristov ponovni dolazak. Na nama je da od vremena do vremena provjerimo da li napredujemo u svojoj pripremi.

Imam osobnu kratku priču za našu djecu. Kad sam još bio dijete, posjećivao sam svog djeda. Svaki put kad bih došao k njemu, uzeo bi me za ruku i odveo na određeno mjesto u kući i rekao mi da stanem pored zida. Tada bi uzeo olovku i napravio crtu na zidu iznad moje glave. Često smo to ponavljali.

Bio je veoma ponosan kada mi je mogao pokazati i reći: „Pogledaj, prethodni je put oznaka bila ovdje, a sada je ovdje. Malo si porastao!" Priznajem da sam ponekad malo i varao istežući vrat ili dižući se na prste. Djed me je upozoravao da stanem mirno tako da mogne izmjeriti moju pravu visinu. Naš nebeski Otac želi isto učiniti s nama. On točno zna kakav je naš duhovni rast, i želio bi da toga budemo svjesni. Zbog toga ponekad ne usliša svaku našu prošnju i molitvu. Naša se želja ne ispunjava. Možda nas je netko uvrijedio. Time naš nebeski Otac želi testirati da li jednako reagiramo kao prije dvije godine u nekoj sličnoj situaciji ili smo se promijenili. Reagiramo li jednako kao i ranije ili smo postali zreliji i nešto naučili?

Draga braćo i sestre, mislite o tome kada sljedeći put doživite nešto posebno! Možda vam Bog želi samo pokazati da ste odrasli. Ili obrnuto, želio bih da postanemo svjesni da reagiramo jednako kao i prije, dakle da nismo napredovali i da bismo trebali nešto promijeniti. Kada me netko uvrijedi i reagiram jednako kao i prije dvije godine, znači da moram na sebi nešto promijeniti jer kod mene nešto nije u

redu.

Naš današnji biblijski tekst pročitali smo iz priče o Kajinu i Abelu. Kajin i Abel bili su prva dva sina Adama i Eve. Kajin je obrađivao polje, a Abel je uzgajao stoku. Jednog su dana obojica željela prinijeti Bogu žrtvu. Kajin je donio i žrtvovao od plodova svoga polja, a Abel ovcu. Bog promatra najprije ljude a tek potom dar žrtve. I kada je pogledao stav srca, vidio je da Kajinov stav nije dobar, jer su žrtveni darovi oslikavali stav njihovog srca. Kajin je prinio

Bogu od plodova svoga polja, dok je Abel prinio Bogu od prvine svoga stada – ono najbolje. Za Abela je samo ono najbolje bilo dovoljno dobro za Boga. Zbog toga je Bog milostivo pogledao na njegovu žrtvu i blagoslovio ga.

Tema žrtve ima dugu tradiciju u Starom zavjetu i prilično je komplicirana.

U Starom su zavjetu vjernici prinosisi žrtve Bogu da bi ga njima častili i slavili. Prinosisi su mu žrtvene darove da bi mu posvjedočili svoju vjeru, da sve duguju njemu, a ne nekim idolima ili pak svome radu i trudu. Svemogućem su Bogu zahvaljivali za sve; on ljudima daruje sve što im je potrebno.

Kao kršćani imamo mnogo razloga prinosisi svoje žrtve Bogu.

Na Američkoj Samoju djeluju dvije novoapostolske zajednice s oko 200 članova o kojima duhovno skrbi jedanaest dušobrižnika

Slavili su Boga, svjesni da je on svemoguć i da sve dolazi od njega. Prinosili su svoje žrtve i žrtvene darove da mu zahvale kao davatelju svih stvari. Židovi su zahvaljivali Bogu za zemaljske darove, ali i za svoje spasenje, jer ih je Svemoguć bio oslobodio iz ropstva u Egiptu. Zahvaljivali su Bogu jer ih je izabrao za svoj narod, premda su bili malobrojan i slab narod. A veličina i veliko značenje njihove žrtve zahvalnice je u njihovoj svijesti da ih je Bog izbavio, da ih je Bog izabrao.

Njihovo prinošenje žrtve sadržavalo je nešto više od klanjanja i zahvaljivanja. Kod određenih su žrtava ubijali neku životinju i prinosili je kao dar. Jedan dio ubijene životinje su spaljivali – to je bilo za Boga - a s ostatkom su slavili zajedničku gozbu. I to je značilo da su u zajedništvu s Bogom, da jedu zajedno. Oni su prema svom shvaćanju dijelili hranu s Bogom. Bog dobiva svoj dio, a mi svoj i po tome smo u zajedništvu s njime; pripadamo zajedno.

Lijepo je to shvaćanje žrtve: Mi pripadamo zajedno, jedemo zajedno; Bog dobiva svoj dio, mi dobivamo svoj dio. Mojsije je rekao ljudima:

„Vi ste grešnici, niste u stanju slušati Boga.“ Zbog toga su morali prinositi žrtvene darove da bi se izmirili s Bogom. Tim su darovima priznali svoju krivnju: „Grešnici smo, potrebni smo oprostjenja. Molimo te, oprosti nam, budi nam milostiv!“

Treba reći sljedeće: kada je narodu bila potrebna posebna pomoć ili poseban blagoslov, molio je i prinosio posebne žrtve, u nadi da će Bog odgovoriti na njegovu molitvu, da će ga blagosloviti i pomoći mu.

To je dakle bilo značenje žrtvenih darova i žrtve u Starom zavjetu. Ljudi su na taj način željeli iskazati Bogu čast i slavu. Željeli su mu

Želimo biti u čvrstom zajedništvu s Isusom!

zahvaljivati. Željeli su se izmiriti s njime i biti u zajedništvu s njime unatoč svojim grijesima. Isto su tako željeli da Bog usliši njihove molitve.

Veliku promjenu u Novom zavjetu donio je Isus, Sin Božji, kada je prinio svoju žrtvu. Po svojoj je žrtvi izmirio ljude s Bogom i po njoj će se spasiti svi koji u njega vjeruju i nasljeđuju ga. Prema tome, čovjek nema više potrebe prinositi dodatne žrtve da bi se spasio. Žrtva Isusa Krista je savršena i vječno važeća žrtva za sve koji vjeruju u njega.

Ima, međutim, mnogo drugih razloga za prinošenje žrtava. Mi žrtvujemo Bogu da bismo mu iskazali svoju hvalu i zahvalu. Kada prinosimo svoje žrtve, priznajemo da smo potpuno ovisni o Svemogućem. Sve što imamo dolazi od Boga. On nam daje sve što imamo.

Mi vjerujemo u Stvoritelja. Vjerujemo da sve dolazi od njega. Potpuno smo ovisni o Božjoj milosti. Tako je naša žrtva ponajprije ispovijedanje naše vjere. Vjerujemo u Boga, našeg Oca. On nam daje sve što nam je na zemlji potrebno i mi mu zahvaljujemo za darove njegove milost, a naše su žrtve izraz naše zahvalnosti Bogu.

Na službi Božjoj je sudjelovalo 168 vjernika

Kada prinosimo svoje žrtve, zahvaljujemo mu dakle za njegove zemaljske darove. Znamo da je to milost. Bog nije prisiljen dati nam ono što nam je potrebno. Ima mnogo ljudi koji imaju manje nego mi, a zaslužni su jednako kao i mi. Tako prinosimo svoju žrtvu da zahvalimo Bogu, davatelju.

Zahvaljujemo Bogu za otkupljenje koje nam je darovao. Zahvaljujemo Isusu za njegovu veliku žrtvu. Zahvaljujemo Bogu da nas je izabrao da budemo njegova djeca. Zahvaljujemo Bogu za spasenje i prinosimo mu duhovne žrtve. Mi danas ne žrtvujemo više ovce.

Kada smo bili kršteni i zapečaćeni, povjerali smo mu svoj život. Kada smo bili zapečaćeni ili confirmirani, rekli smo: „Sada pripadam tebi. Sada sam tvoj/tvoja! Obećali smo Bogu: „Ti si me spasio;

žrtvujem ti svoj život.“ Svoju zahvalnost izražavamo svojim duhovnim žrtvama.

Duhovna je žrtva, na primjer, učiniti nešto dobro svom bližnjemu ili pomoći čovjeku koji je u nevolji. Kada svoja duhovna dobra dijelimo s njima, činimo žrtvu kakva je ugodna Bogu. Čineći dobro i pomažući drugima i dijeleći svoja duhovna bogatstva s njima, zahvaljujmo Bogu za otkupljenje! Na taj način zahvaljujemo Bogu za njegova duhovna dobra, za ono što nam je potrebno u svakodnevnom životu. Zahvaljujmo Bogu za spasenje koje nam poklanja i za sve što doživljavamo u njegovoj Crkvi!

Važno je i veoma značajno da možemo slaviti Svetu večeru, da smo dio zajednice, da naša djeca odrastaju u vjeri, da se možemo okupljati u jednoj lijepoj Crkvi; da imamo braću koja imaju nalog propovijedati; da nas od vremena do vremena posjeti neki apostol. Zahvalni smo jer nam je sve to važno. I zbog toga prinosimo svoje žrtve da bismo poduprli tu Crkvu. Želimo da naša Crkva bude djelotvorna. Na sve te načine žrtvujemo i prinosimo duhovne žrtve da zahvalimo Bogu za zemaljske darove, svoje otkupljenje i Crkvu.

Spominjemo se da su Židovi prinosili svoje žrtve da bi ušli u zajedništvo s Bogom.

Naša je najveća želja da budemo u potpunom zajedništvu s Isusom Kristom. A da bismo imali zajedništvo s Kristom, moramo se odreći svega što nije spojivo s Isusom, dakle stvari koje mogu biti zapreka našem zajedništvu s Bogom. Možda imamo određeno mišljenje i uvjereni smo da je ono ispravno. Vremenom, međutim, spoznajemo da se ono ne podudara s Isusovim naukom. U toj određenoj točki se ne slažemo s njime. Ali budući da želimo biti jedno s Isusom, odričemo se svog mišljenja. Odustajemo od njega. Možda gajimo neku želju na koju Bog ne reagira, ali želimo biti jedno s Bogom. Ta neuzvrćena želja može biti zapreka našem zajedništvu s Bogom i stoga se je odričemo i kažemo Bogu: „Bože, ako to nije i tvoja želja, pomirit ću se s time. Važno mi je da budem jedno s tobom!" To je duhovna žrtva koja učvršćuje naše zajedništvo s Bogom. Odričemo se svega što bi moglo biti smetnja u našem zajedništvu s Bogom.

Okružni apostol Peter Schutle

Židovi su morali prinositi žrtve da bi se izmiriti s Bogom. Zahvaljujući Kristovoj žrtvi, mi ne moramo prinositi žrtve da bismo primili oprostjenje. Isus bi, međutim, želio da se nečega odrekne kako bismo stekli oprostjenje. On želi da ne optužujemo svog bližnjega i da mu ne predbacujemo. Želi da prestanemo s vječnim optuživanjima. Želi da ne razmišljamo o osveti. Želi da se pomirimo sa spoznajom da Bog bezuvjetno ne kažnjava grešnika već ovdje na zemlji. Želi da prihvatimo činjenicu da on oprašta grešniku kao i onome tko je nešto skrivio.

Nije jednostavno odreći se svog mišljenja o ljudskoj pravednosti. Isus nam, međutim, kaže: „Ako želiš da ti oprostim, moraš i ti biti spreman oprostiti svom bližnjemu. Nemoj mu predbacivati! Nemoj ga optuživati! Ne razmišljaj o osveti!" To su također duhovne žrtve koje moramo prinijeti da bismo stekli oprostjenje.

Događa se također, braćo i sestre, da imamo neku posebnu prošnju. Možda želimo moliti za sebe same ili izmoliti nešto za našeg bližnjeg ili molimo za duše na onome svijetu. Netko može u takvoj

situaciji misliti: „Da, molim i prinosim Bogu posebnu žrtvu." Što se krije iza toga? Jasno je da Božju pomoć ne možemo kupiti. Čak i kada bih mu žrtvovao veliku svotu novaca, ne mogu ga time prisiliti da ispuni moju želju niti mu nametnuti svoju volju. Bogu nije ništa potrebno. Blagoslov Božji se ne može kupiti. Božju pomoć si čovjek ne može zavrijediti.

Zašto to ljudi ipak čine? Zašto nastoje prinijeti neku posebnu žrtvu kada mole za nešto posebno? Na taj način žele Bogu pokazati koliko im je ta molitva važna, koliko im je stalo da njihovom bližnjemu bude bolje. Naša žrtva nadopunjuje dakle našu molitvu i treba pokazati da nam molitva mnogo znači, da nam je nešto važno. S druge strane, žrtva je također i znak pouzdanja. Svojom žrtvom želimo zahvaliti Bogu još i prije nego li odgovori na našu molitvu. I time želimo dokazati da se pouzdajemo u Božju milost i dobrotu: „Pouzdam se u tvoju ljubav, pouzdam se u tvoju naklonost.

Zajednica slavi Svetu večeru za pokojne

Pouzdam se da ćeš mi dati upravo ono što mi je potrebno. U pravom ćeš mi trenutku dati upravo ono što mi treba. Zahvaljujem ti na tome "unaprijed,,. Na taj način izražavamo svoje pouzdanje u Boga: „Vjerujem u tebe. Ti ćeš mi pomoći i što god da učiniš, to će za mene biti najbolje rješenje." Kao novoapostolski kršćani imamo mnogo razloga prinositi Bogu svoje darove i duhovne žrtve. Tako ispovijedamo svoju vjeru u svemogućega Boga i Stvoritelja. Zahvaljujemo mu za njegovu pomoć u svakodnevnom životu i zato mu prinosimo svoje žrtve. Svojim mu duhovnim žrtvama zahvaljujemo za otkupljenje. Trudimo se činiti dobro i pomagati onima koji su u nevolji i želimo svoja duhovna bogatstva dijeliti s njima. Zahvaljujemo Bogu jer smo dio Crkve i podupiremo Crkvu i prinosimo svoje žrtve. Želimo imati čvrsto zajedništvo s Isusom i stoga se odričemo svih ideja i stvari koje bi mogle biti zapreka tom zajedništvu. A da bi naši grijesi mogli biti oprošteni, odustajemo od svog uobičajenog ljudskog stava o osveti i kazni. Prestajemo s optužbama i prigovorima prema našem bližnjemu. Ako želimo, svoje molitve možemo popratiti žrtvama – ne da bismo kupili pomoć, ne da bismo Bogu nametnuli svoju volju, već da mu pokažemo koliko nam je ta volja važna i da imamo pouzdanja u njega: „Što god da učiniš, zahvaljujemo ti. Ti ćeš sve učiniti nama na dobro." Bog gleda najprije na

čovjeka, a zatim na žrtvu. Ako dolaze iz čistog srca on će naše žrtvene darove i žrtvu blagosloviti. Odlučujuće je naše srce, a ne naši darovi. Isus je jasno rekao da ima ljudi koji su učinili velike stvari za njega, ali ih nisu učinili pravilnim stavom svog srca. Stoga je rekao: „Ne poznajem vas!"

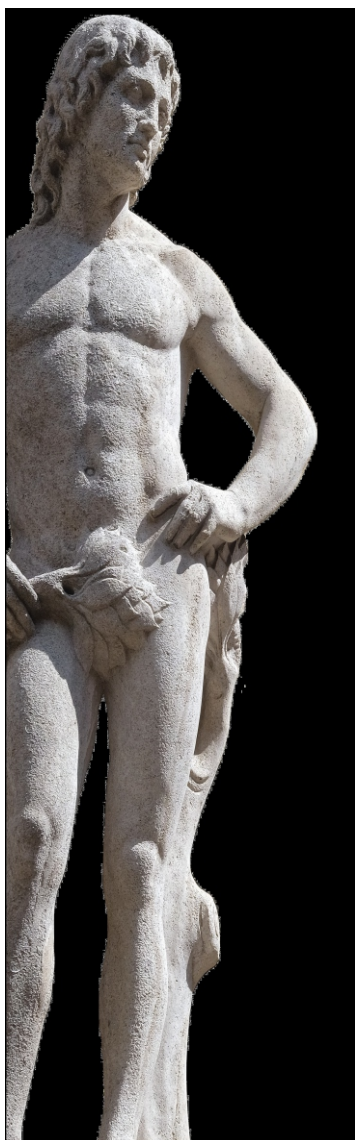
S druge strane, ako je stav našeg srca ispravan, nećemo Bogu reći: „Darujem ti ono što mi preostaje." Jer na taj način pokazujemo da nam Bog nije na prvom mjestu. Ne možemo Bogu reći: „Jao, nemam novaca u ovom trenutku. Žao mi je, ne mogu ti danas ništa žrtvovati. Tako sam zaposlen da nemam vremena služiti ti." To ne funkcionira. Spomenite se Abela! On je imao ispravan stav. Za njega je samo ono najbolje bilo upravo dovoljno dobro za Boga. Bog je vjeran. Sve žrtve i žrtvene darove, koje prinosimo iz čista srca, on će blagosloviti. I moja je želja da svi mi to doživimo. Amen.

SREDIŠNJA MISAO

Svojim žrtvama i žrtvenim darovima klanjamo se Bogu. Svojom zahvalnošću, svojom čežnjom za zajedništvom s njime i težnjom za oproštenjem grijeha iskazujemo mu svoje pouzdanje.

Slika i prilika Božja: muško i žensko (dio 1.)

Bog nije želio da jedan spol bude podložan drugome, jer je oba stvorio na svoju sliku i priliku. Naš se Katekizam samo ukratko osvrće na tu činjenicu. Poruka sa Skupštine okružnih apostola jasno govori o čemu se u toj „slici i prilici“ radi.

U Katekizmu se govori o tome da je čovjek slika i prilika Božja i pritom se jasno ističe: „Muško i žensko u jednakoj su mjeri slika i prilika Božja, te su stoga jednaki po svojoj biti i naravi. Nisu samo stvoreni zajedno, nego i jedno za drugo i imaju istu zadaću: 'vladati' nad zemljom, to jest oblikovati je i čuvati" (Katekizam 3.3.2). U Katekizmu je tema „Muško i žensko kao slika Božja“ obrađena tek ukratko. Ovdje donosimo dodatna tumačenja o tom važnom teološkom odnosu. Pritom treba imati na umu da je ocjena o čovjeku kao slici Božjoj (imago Dei) od iznimnog značenja za razumijevanje čovjeka i njegove zadaće

u svemu stvorenome. Osim toga, može se čovjekova „sličnost“ Bogu shvaćati kao značajno biblijsko utemeljenje njegovog dostojanstva – dakle jednake vrijednosti i jednakog dostojanstva svih ljudi bez obzira na spol. Ovdje se pobliže osvrćemo prije svega na one biblijske tekstove u kojima se govori o čovjekovoj „sličnosti“ Bogu općenito i o odnosu muškarca i žene koji se temelji na toj sličnosti. Na osnovi biblijskog teksta u 2. dijelu preciziraju se formulacije iz našeg Katekizma.

Oba biblijska izvješća o stvaranju koja se nalaze u Post 1,1-2,4a i Post 2,4b-3,24 najvažnija su teološka osnova kada govorimo o čovjeku kao stvaranju. Dok prvo izvješće djeluje više apstraktno, drugo, iz kojeg pobliže promatramo tekst Post 2,4b-25, djeluje gotovo pripovjedački.

Prvo izvješće o stvaranju

Tvrđnja da je čovjek slika Božja ima svoje utemeljenje u Post 1,26.27. Osim toga, u Post 5,1.2 i Post 9,6b govori se o čovjekovoj sličnosti Bogu. Teolog Schüle, stručnjak za Stari zavjet, napominje da je „slika Božja“ „možda povijesno najutjecajniji pojam Staroga zavjeta“.¹ U prvom izvješću o stvaranju (Post 1,1-2,4) Bog je prikazan kao onaj koji u šest dana – dakle u nekim vremenskim razdobljima – samo po svojoj riječi stvara i uređuje stvarnost. Pokazuje se također da sve postojeće svoj bitak zahvaljuje riječi Božjoj.

U završnoj fazi povijesti stvaranja – šestog dana - Bog je stvorio životinje koje žive na zemlji (Post 1,24.25). Nakon što je stvorio najrazličitije životinje, Bog se okrenuo stvaranju čovjeka:

„I reče Bog: Načinimo čovjeka na svoju sliku, sebi slična, da bude gospodar ribama morskim, pticama nebeskim i stoci – svoj zemlji – i svim gmizavcima što puze po zemlji! Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih. I blagoslovi ih Bog i reče im: Plodite se i množite i napunite zemlju, i sebi je podložite! Vladajte ribama u moru i pticama u zraku i svim živim stvorovima što puze po zemlji!” (Post 1,26-28).

Stvaranje čovjeka razlikuje se od stvaranja svih drugih stvari i živih bića. To se pokazuje već i time da Bog ne govori neutralno: „Neka ...” kao što je slučaj sa stvaranjem svega ostaloga, već gotovo kao da se obraća samome sebi: „Načinimo čovjeka ...!” U dogmatskoj se tradiciji ova rečenica tumači kao naznaka trojedine naravi Boga: sve su tri božanske osobe jednako Stvoritelj. Božje poticanje samoga sebe, da stvori čovjeka proširuje se i pojačava time da Bog samoga sebe stavlja u neposredan odnos s čovjekom, koji treba biti njegova „slika” i njemu „sličan”. Bog se time stavlja u bezuvjetan odnos prema čovjeku, a čovjeka stavlja isto tako u bezuvjetan odnos prema sebi.

Jedna od značajnih posljedica činjenice da je Bog stvorio čovjeka na „svoju sliku” jest čovjekova zadaća da vlada materijalnim svijetom, životinjama i drugim stvorenjima. „Trebalo naglasiti da se radi o čovjekovu vladanju tako da ispunjava Božji zahtjev i nastavlja djelovanje Boga koji sve uređuje i čuva te da ono ne legitimira nikakvu ljudsku tiraniju nad svijetom”.¹ Čovjek zastupa Boga u njegovom stvorenju i kao slika Božja jasno pokazuje njegovu bit u svijetu i pred stvorenjima. On je „namjesnik Božji na zemlji” i „zaštitnik stvorenja”.¹

Psalmist pokušava opisati posebnost čovjeka u odnosu prema drugim stvorenjima sljedećim riječima: „Ti ga učini malo manjim od Boga, slavom i sjajem njega okruni. Vlast mu dade nad djelima ruku svojih, njemu pod noge sve podložiti.”

(Ps 8,6.7).

Potom Bog izvršava svoj naum: Stvara čovjeka „na svoju sliku” (Post 1,27) i to kao „pluralnu jedinku muškog i ženskog”.² Najprije se pojam „čovjek” koristi za oznaku vrste i nalazi svoju sadržajnu konkretizaciju po biološkoj specifikaciji „muško i žensko”. Čovjek stvoren kao slika Božja obuhvaća dakle od samog početka i supstancijalno oba spola. Sjedinjeni, „muško i žensko, odražavaju Božju slavu, i sjedinjeni nastavljaju Božje stvorenje [...] Iznad sebe ima (čovjek) samo Boga. Tako on stoji u sredini između Boga i svijeta”.³ Muško i žensko – dakle „čovjek” - u jednakoj su mjeri slika i prilika Božja i oboje su u identičnom, neposrednom i bezuvjetnom odnosu ovisnosti o Bogu. Stoga i muško i žensko – koji su „čovjek” – imaju istu stvaralačku zadaću, to jest „vladati” i zastupati Boga među njegovim stvorenjima. Osim toga, jedinstvo dvaju stvorenja ukazuje da čovjek, upućen na sebe samoga i u samoizabranoj izolaciji, ne može potpuno ostvarivati svoje čovječstvo, to jest svoje „biti” slika Božja. Jedinstvo dvaju stvorenja postaje konkretno tek u „uzajamnom nadopunjavanju s onim drugim”.² Muško i žensko, žensko i muško pripadaju dakle zajedno, jer je čovjek unaprijed stvoren za zajedništvo.

Bog je blagoslovio muško i žensko, obratio im se i dao im nalog: „Plodite se i množite i napunite zemlju, i sebi je podložite!” Čovjeku je ponuđeno da se razmnožava da bi tako u tijeku povijesti mogao ispunjavati svoju zadaću i zastupati Boga u svijetu. Schüle ukazuje da bi terminologiju iz Post 1,18 („i sebi je podložite”) trebalo čitati u kontekstu teksta iz Post 9,6-12: Nalog čovjeku da vlada ima za cilj „da se obuzda i spriječi širenje nasilja”.¹

Pojmovi iz Post 1,27.28 koriste se opet i u Post 5,1.2 i uzeti su ujedno kao pretpostavka za povijesni razvoj: „Ovo je povijest Adamova roda. Kad je Bog stvorio čovjeka, napravio ga je na priliku svoju; stvorio je muško i žensko. A kad ih je stvorio, blagoslovi ih i nazva – čovjekom.”

Najprije se osvrće na stvaranje čovjeka i još jednom naglašava da je na sliku Božju stvoren kao muško i žensko. Muško i žensko Bog naziva „čovjekom” i daje mu zadaću da se množi.

Da čovjek ispunjava taj nalog, da se množi i da oblikuje povjereni mu svijet, jasno se dalje prikazuje u obliku rodoslovne liste (Post 5,3-32).

Sažeto možemo reći da je po Božjoj stvaralačkoj volji ne samo čovjekova dvospolnost nego i ravnopravnost i jednakovrijednost muškog i ženskog. Oba spola zajedno su slika Božja i jednakog su dostojanstva. Podređivanje ženskog muškom treba prema Knjizi Postanka, glava 1, smatrati protivnim duhu stvaranja, protivnim volji Božjoj; ono nije dio dobrog Božjeg stvaranja.

Drugo izvješće o stvaranju

Dok prvo izvješće o stvaranju prikazuje svijet kao cjelinu i njegovo nastajanje raščlanjuje u šest etapa, drugo izvješće o stvaranju ima oblik priče o osobama koje djeluju i slijede jedna za drugom. Schüle naglašava da prikaz prvog izvješća o stvaranju, premda je u sebi zaokružen, upućuje na „nastavak“. Taj „nastavak“ je drugo izvješće o stvaranju, premda je ranije sastavljen i proizlazi iz jedne drugačije tradicije. Ova dva izvješća o stvaranju ne stoje izdvojeno jedan pored drugoga, nego su zajedno povezani u jednu novu cjelinu. „Priča o Edenu doživljava se kao komentar, produbljenje ali i kao ispravak priče o stvaranju živih bića općenito, a posebno čovjeka.“¹

Tekstove koji se odnose na stvaranje čovjeka, želimo ovdje malo pobliže razmotriti:

⁷ *Gospodin, Bog, napravi čovjeka od praha zemaljskog i u nosnice mu udahne dah života. Tako postane čovjek živa duša.*

¹⁸ *I reče Gospodin, Bog: Nije dobro da čovjek bude sam: načiniti ću mu pomoć kao što je on.*

¹⁹ *Tada Gospodin, Bog, načini od zemlje sve životinje u polju i sve ptice u zraku, i predvede ih čovjeku da vidi kako će koju nazvati.*

²⁰ *Čovjek nadjene imena svoj stoci, svim pticama u zraku i životinjama u polju. No čovjeku se ne nađe pomoć kao što je on.*

²¹ *Tada Gospodin, Bog, pusti tvrdi san na čovjeka te on zaspa, pa mu izvadi jedno rebro, a mjesto zatvori mesom.*

²² *Od rebra što ga je uzeo čovjeku napravi Gospodin, Bog, ženu pa je dovede čovjeku.*

²³ *Nato čovjek reče: Gle, evo kosti od mojih kostiju, mesa od mesa mojega! Ženom neka se zove, od čovjeka kad je uzeta!*

²⁴ *Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu, i bit će njih dvoje jedno tijelo.*

²⁵ *A oboje bijahu goli – čovjek i njegova žena – ali ne osjećahu stida.*

Redak 7 govori o tome da je Bog stvorio čovjeka od zemlje. Bog poput lončara stvara figuru od pijeska. Naziv Adam nema „na ovom mjestu još nikakve spolne konotacije, već označava jednostavno protoplasta“^{1,4}. Riječ „adam“ ukazuje na „adamah“, zemlju, tlo iz čega je stvoren čovjek. Upada u oči da ovdje nema govora o sličnosti Bogu i slici Božjoj što za stvaranje čovjeka u Post 1,27.28 ima dalekosežno značenje. Postoji, međutim, očit i jednakoznačan opis da je Bog udahnuo čovjeku dah života. Figura koju je Bog oblikovao od zemlje prima neposredno od njega dah života. Bog se na lijep, štoviše, na intiman način obraća čovjeku, što nije učinio ni prema jednom drugom svom stvorenju. „Dah života“, koji prima oblikovana zemlja, nema kao posljedicu samo fizičku živost, koja je svojstvena i životinjama, već osim toga stvara i preduvjete za njezinu osobnost. Dah života je ujedno i dah Božji te kao takav čini osnovu čovjekove posebnosti među svim stvorenjima. Na taj se način „i u priči o Edenu stvaranje čovjeka smiješta u kontekst njegove sličnosti Bogu.“¹ Čovjekova posebna zadaća da među svim stvorenjima djeluje kao „slika Božja“ jasno je, dakle, istaknuta i u drugom izvješću o stvaranju. Čovjek postaje „živim bićem“, postaje netko tko može i treba oblikovati svoje okruženje: „Gospodin, Bog, uzme čovjeka i postavi ga u edenski vrt, da ga obrađuje i čuva“ (Post 2,15). Glagoli „obrađivati“ i „čuvati“ upućuju na konstruktivnu djelatnost koja je dodijeljena čovjeku, i ovdje vidimo jasnu paralelu s „gospodarom“ u Post 1,26.

U retku 18 dolazi do izražaja načelo, to jest da se ljudski život uvijek treba odvijati u zajedništvu: „Nije dobro da čovjek bude sam.“ „Pomoć“ koja treba biti stvorena za čovjeka, treba mu i pristajati. Doslovni prijevod retka 18b glasi: „pomoć kao par njemu“. Schüle govori da taj „par“ označava zapravo „pomoć“: „Čovjek treba [...] imati svoj par koji nije samo s njim i kod njega, već s njime ravnopravno djeluje i živi i u čijoj nazočnosti Adam prepoznaje samoga sebe.“¹

U sljedećem se retku izvještava o stvaranju životinja koje su isto tako, kao i čovjek, stvorene od zemlje/praha. Posebnost čovjeka među svim stvorenjima vidljiva je i po tome što Bog prevodi životinje k njemu da im on nadjene imena. Čovjek je dao imena životinjama i tako uveo red u stvoreni svijet. Ali životinje ne mogu čovjeku ponuditi osjećaj zajedništva niti pomoć kakva mu je potrebna (redak 20).

Tko priliči čovjeku, tko je njegov primjeren par, o tome se govori u retcima 22 i 23. Par nije napravljen iz zemlje, nego od čovjekova tijela. „Rebro“ iz kojeg je napravljena žena je simbol da je čovjekovo tijelo i tijelo njegovog para, da je iste vrste i iste naravi. Fizičko jedinstvo između čovjeka i njegovog para naglašeno je sljedećim riječima: „Gle, evo kosti od mojih kostiju, mesa od mesa mojega! Ženom neka se zove, od čovjeka kad je uzeta.“ Adam, čovjek, čija se spolnost ovdje ne spominje, a u kojem je takorekuć sadržan potencijal spolnosti, može sada po svom paru, koji mu je sličan, prepoznati sebe kao muško, a drugoga kao žensko. Među njima postoji fizičko jedinstvo, oni su od iste „materije“. Nema mjesta ni pomisli da bi Božji stvaralački čin u tom odnosu muškog i ženskog dopuštao nekakvo rangiranje u njihovom odnosu. Štoviše, u retku 23 stoji zapisano da čovjek izražava svoju radost da sada ima ravnopravnog para.

Dok se u retku 23 objašnjava jedinstvo muškog i ženskog po istoj naravi, u retku 24 („Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu, i bit će njih dvoje jedno tijelo.“) govori se da se jedinstvo muškog i ženskog ostvaruje „čežnjom“, uzajamnom privlačnošću i upućenošću jednog na drugog. Ovdje se sada ukazuje i na poseban emocionalni odnos koji može postojati među pripadnicima različitog spola, a koji je bliskiji od svake rodbinske veze.

Sažeto možemo ustvrditi da ni drugo izvješće o stvaranju ne poznaje nikakvo pokoravanje žene muškarcu. Prema tekstu Knjige Postanka, poglavlje 2, čovjek u početku živi sam i spolno nije određen. Nedostaje mu par koji mu slični. Zbog toga mu je Bog, da nadvlada ljudsku samoću, stvorio para koji ima jednako pravo i jednako dostojanstvo. Muško i žensko su stvoreni jedno za drugo, da budu zajedno i da zajedno djeluju da bi onaj drugi mogao živjeti dobar život, ugodan Bogu.

- Schüle, Andreas: Prapovijest (Post 1-11), Zürich 2009
- Stinglhammer, Hermann, Uvod u teologiju stvaranja, Darmstadt 2011., str. 21
- Haag, Herbert: Članak Izvješće o stvaranju, Biblijski leksikon, 2. izdanje Einsiedeln, Freiburg, Köln 1968.
- Schüle, Andreas: Isto, str 69. Pod pojmom „protoplast“ se ovdje podrazumijeva prvobitnog čovjeka koji nije još spolno definiran

